

SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM NEVELÉSTUDOMÁNYI DOKTORI ISKOLA

Tantárgy-pedagógia

Programvezető: Korom Erzsébet, Dr. habil

A képzési program általános keretei

Az oktatásfejlesztés kulcsfontosságú eleme a tanárok pedagógiai, szakmai tudásának formálása. Olyan pedagógusok képzése, akik képesek a mindennapi tanítási gyakorlatuk során felmerülő problémák azonosítására, ismerik a megoldáshoz rendelkezésre álló kutatási eredményeket, azokat a saját tanulócsoportjaikra alkalmazva igyekeznek változást elérni, és képesek a beavatkozás eredményét nyomon követni. Ehhez nemcsak korszerű pedagógiai, pszichológiai ismeretek szükségesek, hanem kutatómódszertani tudás is. Az új, osztatlan tanárképzésben hangsúlyos a kutatásalapú szemléletmód. Ennek szerves folytatására kínál lehetőséget a doktori képzésben a tantárgy-pedagógiai alprogram, amely a friss diplomások mellett gyakorló pedagógusok és szakmódszertant oktatók számára kínál lehetőséget a kutatóvá, kutatótanárrá válásra.

A tantárgy-pedagógia (más elnevezésekkel szakdidaktika, szakmódszertan, szakmetodika) a különböző tantárgyak tanításához kötődő, az oktatás és nevelés kérdéseit kutató multidiszciplináris terület. Szorosan kapcsolódik az egyes tantárgyi diszciplínákhoz, valamint a pedagógiához, pszichológiához. A kapcsolat erőssége, jellege azonban eltérően alakult a különböző (pl. német, angolszász) fejlődési irányokban. Hazánkban hosszú időn át a szakdidaktika, az egyes tantárgyak oktatásának elmélete dominált. Az utóbbi évtizedek társadalmi, gazdasági változásai, az oktatással szembeni kihívások, a társadalmilag releváns, alkalmazható tudás igénye, a 21. században fontos készségek fejlesztése egyre inkább érezteti hatását ezen a területen is. A szaktudományi tartalmak tanításának kérdései kapcsán előtérbe kerül a tanulók és a tanulási folyamat alaposabb megismerése, a tudásszerzés és a gondolkodás terület-általános, illetve szakterület-specifikus jellemzőinek feltárása, a tanulás elősegítése. Nemzetközi viszonylatban jelentős tantárgy-pedagógiai kutatási eredmények halmozódtak fel az iskolai oktatás tartalmi területein, a matematika, a természettudományok, az olvasás, a szövegalkotás, az idegen nyelvek, a társadalomtudományok tanításában, valamint a művészeti nevelésben, amelyek inspirálóan hatnak a hazai kutatásokra, fejlesztésekre is. A hazai tantárgy-pedagógiai kutatások gyarapodását, a nemzetközi mezőnyhöz való felzárkózását segíti elő a Magyar Tudományos Akadémia 2016-ban indult Tantárgy-pedagógiai Kutatási Programja, amelynek keretében 19 kutatócsoport alakult. A tantárgy-pedagógia szerepének, presztízsének növekedéséhez járul hozzá az is, ha helyet kap a szaktudományi és a neveléstudományi doktori iskolák programjaiban.

Az SZTE Neveléstudományi Doktori Iskolában nagy hagyományai vannak a tanítás és tanulás, a képességfejlődés és -fejlesztés, a pedagógiai értékelés kutatásának. Ezek a tapasztalatok jól hasznosíthatók a tantárgy-pedagógiai alprogramban, a tantárgy-specifikus oktatásmódszertani kérdések megválaszolásában, valamint a tantárgyi tartalomba ágyazott fejlesztésekben és azok hatékonyságának vizsgálatában. A doktori programban részt vevő hallgatóknak lehetőségük van a széles körű szakmai tájékozódásra, neves hazai és külföldi szakemberektől való tanulásra. Bekapcsolódhatnak az SZTE Neveléstudományi Intézete

mellett működő Oktatásméleti Kutatócsoport, az MTA-SZTE Képességfejlődés Kutatócsoport és az MTA-SZTE Természettudomány Tanítása Kutatócsoport munkájába.

Fontosabb kutatási témák

- A tanulók kognitív és affektív jellemzői az egyes tantárgyak vonatkozásában
- Ismeretsajátítás és képességfejlesztés az egyes tantárgyi területeken
- A tervezés és tanítás eszközei (tantervi programok, taneszközök, oktatási módszerek)
- A tanulás szinterei: az iskolai és az iskolán kívüli tanulás
- A pedagógusok tudása, nézetei, attitűdjei